

Wstęp

Oddajemy w ręce Czytelników kolejny numer naszego kwartalnika. Znaczną część tego wydania wypełniają artykuły z jubileuszowego kongresu Rehabilitation International (RI) – międzynarodowej organizacji, działającej obecnie na wszystkich kontynentach, a powstałej przed dziewięćdziesięcioma laty w Stanach Zjednoczonych; o tej niezwyklej historii zaangażowania w sprawy wspólnej walki z wykluczeniem oraz dysfunkcjami rodzącego się systemu ochrony zdrowia i polityki społecznej możemy przeczytać w artykule Pani Venus M. Ilagan. Historia RI jest doskonałą ilustracją roli, jaką odegrało osobiste zaangażowanie, współuczestnictwo, skupianie się na wspólnych problemach i umiejętność współpracy w dążeniu do osiągnięcia celów. Z tej wspólnoty działania z czasem wyłoniły się nowe idee i instytucje, jakże ważne dziś w praktyce rehabilitacyjnej. Pokazuje to także, że kreatorem najefektywniejszych rozwiązań w tej sferze często nie było Państwo i jego aparat administracyjny, tylko silne społeczeństwo obywatelskie i jego instytucje, jak np. organizacje pozarządowe. Historia organizacji wskazuje również na rolę, jaką w procesie formułowania praw osób z niepełnosprawnością oraz rozwoju form wsparcia odegrała i nadal odgrywa dyfuzja wzorców poprzez współpracę międzynarodową i wymianę doświadczeń. W tym zakresie RI pełniła niepoślednią rolę – zarówno na płaszczyźnie symbolicznej – kreując i propagując powszechnie dziś na świecie stosowany znak – symbol niepełnosprawności, jak i praktycznej, dzięki wypracowaniu wielu różnych efektywnych metod wsparcia dla osób niepełnosprawnych oraz ich upowszechnianiu.

RI to nie tylko piękna karta historii, to także współczesna platforma wymiany doświadczeń i pracy, której częścią stał się w bieżącym roku Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Wystąpienie Jana A. Mosbakkena, nowego prezydenta RI, pokazuje, że organizacja nadal potrafi stawiać sobie ambitne cele. Przedstawiona strategia działań na najbliższe lata wyznacza ambitne plany, korespondujące m. in. z przyjętą także przez Polskę Konwencją o Prawach Osób z Niepełnosprawnością ONZ, kładzie nacisk na podejście holistyczne i zacieśnienie współpracy instytucji na poziomie krajowym i międzynarodowym.

Jaki pożytek może odnieść nasz kraj z członkostwa i współpracy w ramach RI? Wystąpienia ustępującej prezydent RI, Anne Hawker, czy dr. Joachima Breuera pokazują uniwersalny charakter przynajmniej niektórych problemów, z jakimi zmagają się nasz system, obrazują także luki w naszej wiedzy, której posiadanie wydaje się niezbędne dla budowy efektywnego systemu wsparcia osób niepełnosprawnych na rynku pracy. I tak cytowane przez Anne Hawker australijskie badania pokazują, iż efektywność pracownika z niepełnosprawnością w zdecydowanej większości przypadków jest porównywalna (identyczna) z wydajnością pozostałych pracowników. Upływ czasu od realizacji tych badań mógł jeszcze poprawić te proporcje z racji bardzo szybkiego postępu technologicznego, który jest jednym z głównych czynników, znoszących bariery dostępności do pracy. Z pewnością zachodzi potrzeba przeprowadzenia podobnych badań w naszym kraju, bowiem dotychczasowe próby

podejmowane były głównie z pozycji związanych ze środowiskiem bliskim pracodawcom prowadzącym zakłady pracy chronionej i przynosiły wyniki diametralnie różne od wspomnianych australijskich. Inną przykładową kwestią jest stworzenie efektywnego modelu wczesnej rehabilitacji pourazowej, dzięki któremu lepiej zapobiegalibyśmy społecznym skutkom niepełnosprawności bądź wręcz je znosili. Dzięki otwartości naszych partnerów z Niemiec, PFRON wspólnie z Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwem Zdrowia, ZUS, NFZ oraz KRUS podjął prace nad integracją rozproszonych dotąd działań, mając na względzie zbieżność celów w obszarze rehabilitacji wszystkich wymienionych instytucji.

Życzę Państwu udanej lektury
Wojciech Skiba
Prezes Zarządu PFRON
Przewodniczący Rady Programowej

Introduction

We are giving to the Readers the next issue of our quarterly. A significant part of this release is comprised of articles from the Jubilee Congress of Rehabilitation International (RI) - an international organization that is currently operating on all continents, and which was founded ninety years ago in the United States. This extraordinary history of commitment to the common fight against exclusion and dysfunctions of the emerging healthcare security system and social policy can be read about in the article written by Ms. Venus M. Ilagan. RI history is an excellent illustration of the role played by personal involvement, participation, focusing on common concerns and ability to cooperate in the pursuit of achieving the goals. Over the time, new ideas and institutions which are nowadays crucial in the rehabilitation practice have emerged from this common action. It also shows that the State and its administrative apparatus frequently were not the creator of the most effective solutions in this area, but it was a strong civil society and its institutions, such as NGOs. The RI history also indicates the role, which has been played and is continuously being played by the diffusion of standards through the international cooperation and an exchange of experience in the articulation of the rights of persons with disabilities and the development of different forms of support. In this field, RI played a prominent role, both on the symbolic level, creating and promoting a symbol of disability that is nowadays widely used in the world, as well as the practical one, developing a wide range of effective methods of support for people with disabilities and their promotion.

RI is not only a beautiful card of the history, but it is also a modern platform for the exchange of experiences and work, which the State Fund for Rehabilitation of Persons with Disabilities this year has become a part of. Presentation by John A. Mosbakken, the new President of RI, shows that the organization is able to continue to set itself ambitious goals. The presented strategy for the upcoming years sets ambitious goals corresponding, *inter alia*, to the Convention of the United Nations on the Rights of Persons with Disabilities which was ratified by Poland, concentrates on a holistic approach and a closer cooperation between institutions at the national and international level.

What use can bring our country out from the membership and cooperation in frames of RI? Speeches of the resigning RI President, Anne Hawker and dr. Joachim Breuer show the universal nature of at least some of the problems encountered by our system, as well as they illustrate the gaps in our knowledge, the possession of which seems to be necessary for the construction of an effective support system for people with disabilities on the job market. And so, Australian studies, cited by Anne Hawker, show that the effectiveness of an employee with a disability, in most cases is similar (identical) with the performance of other employees. The passage of time since the implementation of these studies could still improve these proportions due to a very rapid technological progress, which is one of the key factors, abolishing barriers in the access to work. Certainly, there is a need to conduct

similar studies in our country, because previous attempts were mostly performed from the positions connected with the environment close to the employers leading the supported employment enterprises and their results were completely different from the Australian ones. Another issue is the development of an effective model of early posttraumatic rehabilitation, for better prevention or even elimination of social effects of disability. Thanks to the openness of our partners in Germany, PFRON together with the Ministry of Labour and Social Policy, the Ministry of Health, Social Insurance Institution, the National Health Fund and the Agricultural Social Insurance Fund has started to work on the integration of the activities that have been scattered so far, regarding the convergence of goals in the field of rehabilitation of all these institutions mentioned above.

I wish you a successful reading

Wojciech Skiba

President of the Board of the State Fund
for Rehabilitation of Disabled Persons (*PFRON*)
President of the Programme Board